

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo

Autoriteti Rregullator i Telekomunikacionit
Telecommunications Regulatory Authority
Regulativni Autoritet Telekomunikacije

Nr. Prot. 019/B/12

VENDIMI Nr. 181

Për

Përcaktimin e ndërmarrjes PTK sh.a

si

‘Ofrues me Fuqi të ndjeshme në Tregun e thirrjeve lokale/kombëtare të disponueshme për publikun të ofruara në lokacion fiks’

Në mbështetje të neneve 1.1, 1.2, 6, 11.7 dhe 44 të Ligjit të Telekomunikacionin Nr. 2002/7, i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin Nr. 03/L-085 (tutje referuar si - Ligji); neneve 3.10, 5 dhe 6 të Rregullores për Analizat e Tregut dhe Përcaktimin e Ofruesve me Fuqi të Ndjeshme në Treg (OFNT), Nr. Prot. 115/1/10 (tutje referuar si - Rregullorja për Analiza të tregut); Rregulloren për Zgjedhjen dhe Parazgjedhjen e Operatorit Nr. Prot. 47/1/10 (tutje referuar si - Rregullorja për CS/CPS); pikës 3.8.3 i Dokumentit mbi Politikën e Sektorit të Telekomunikacionit, Nr. 02/255, datë; 13 Qershor 2007; Planit të Veprimit të Partneritetit Evropian (PVPE); Direktivës 2002/21/EC të Parlamentit dhe Këshillit Evropian të datës; 7 Mars 2002 për Rrjetat dhe Shërbimet e Komunikimeve Elektronike (Direktiva Kornizë), Rekomandimit të Komisionit Evropian (2003/311/EC), e ndryshuar me Direktivën 2009/140/EC, së bashku me rekomandimin (2007/879/EC) e pasuar me atë të datës; 17 Dhjetor 2007 mbi produktet dhe shërbimet relevante të tregjeve të ndjeshme me rregullimin *ex-ante*; Udhërrëfyesin e Komisionit Evropian mbi analizën e tregjeve dhe vlerësimin e fuqisë së ndjeshme në treg sipas kornizës rregullatore për rrjetet dhe shërbimet e komunikimeve elektronike (2002/C 165/03); Vendimit Nr. 58 për Analizën e tregjeve të telefonisë fikse të datës; 31 Janar 2011, Nr. Prot. 002/B/11, i ndryshuar dhe plotësuar me Vendimin Nr. 128 të datës; 13 Shtator 2011, Nr. Prot. 051/B/11; Raportit mbi Analizën e Tregut të Telefonisë Fikse dhe përcaktimin e operatorit me fuqi të ndjeshme në treg (tutje referuar si - Raporti); në përputhje me dispozitat e neneve 20 dhe 22 të Rregullores së brendshme të Autoritetit Rregullator të Telekomunikacionit (Nr. Prot. 161/06), Bordi i ART i përbërë nga,

- 1) z. Ekrem Hoxha Kryetar i Bordit
- 2) z. Besnik Berisha, Anëtar i Bordit
- 3) z. Lulzim Kurtaj Anëtar i Bordit
- 4) z. Nijazi Ademaj, Anëtar i Bordit

në mbledhjen e XXXII të Bordit të mbajtur me datë; 22 Shkurt 2012, bazuar në shqyrtimin e materialeve për analizat e tregut të telefonisë fikse dhe përcaktimin e operatorëve me fuqi të ndjeshme në treg (OFNT), të përgatitur nga Grupi Punues për Analizë të tregut (GP) në bashkëpunim me ekspertët nga TAIEX, pas përfundimit të keshillimit publik, vendosi si më poshtë,

V E N D I M

- I. PTK sh.a përcaktohet të ketë fuqi të ndjeshme në tregun e 'Thirrjeve lokale/kombëtare të disponueshme për publikun të ofruara në lokacionin fikse'.
- II. PTK sh.a. e përcaktuar si Ofrues me Fuqi të Ndjeshme në Treg detyrohet të zbatoj obligimet e përcaktuara në bazë të Ligjit dhe Rregullores për Analiza të tregut, neni 6, si në vijim;
- 1) Obligimi i Qasjes
  - 2) Obligimi për mos-diskriminim
  - 3) Obligimi i Transparencës
  - 4) Obligimi për Kontrollin e Çmimeve
  - 5) Obligimi për ndarjen e llogarive
  - 6) Obligimi për mos subvencionimin e tërthortë
- III. Obligimet e përcaktuar në pikën II të këtij vendimi përfshijnë;
1. **Obligimi i Qasjes** sipas nenit 57 të Ligjit dhe nenit 6.4 të Rregullores për Analiza të tregut. Ndërmarrja PTK sh.a. për përdoruesit e saj fundor duhet të siguroj falas;
    - 1.1. qasje në shërbimet publike të telefonisë për cilindro ofrues të shërbimeve publike të telefonisë në përputhje me kushtet dhe procedurat, e miratuara nga ART në Rregulloren për CS/CPS;
  2. **Obligimi për mos-diskriminim** sipas neneve 24.3, 53.2 dhe 57.2 të Ligjit dhe nenit 6.6 të Rregullores për analiza të tregut. PTK sh.a. nuk duhet t'i diskriminoj përdoruesit e thirrjeve kombëtare fikse ndaj përdoruesve të tjerë dhe në veçanti të aplikoj kushte ekuivalente në rrethana ekuivalente, dhe siguroj shërbime dhe informata nën kushte të njëjta dhe të së njëjtës cilësi. Ky obligim nuk e ndalon ofrimin e shërbimeve të thirrjeve kombëtare fikse të dizajnuara për kategori të ndryshme të përdoruesve, por PTK sh.a. duhet të aplikoj të njëjtat kushte për të njëjtën kategori të përdoruesve (këto kategori nuk duhet të definohen shumë ngushtë me qëllim të veprimit në dëm të konkurrencës).
  3. **Obligimi i Transparencës** sipas neneve 24.3.b, 57.1, 69.1 të Ligjit, dhe nenit 6.5 të rregullores për analizat e tregut PTK sh.a. duhet të siguroj se të gjitha kushtet për ofrimin e shërbimeve të thirrjeve kombëtare fikse janë në dispozicion për publikun, dhe se përdoruesi është i informuar për këto kushte para nënshkrimit të kontratës. Për më tepër PTK sh.a. duhet të i siguroj ART-së kontratën standarde për ofrimin e thirrjeve kombëtare Fikse (përfshirë edhe ato shërbime ku thirrjet fikse kombëtare janë shitur si pako) së bashku me rregullat për ofrimin e shërbimeve brenda afatit kohor prej 10 ditë pune nga data e aprovimit të tyre.
  4. **Obligimi për kontrollin e çmimeve dhe llogaritjen e kostos** sipas nenit 24 të Ligjit dhe nenit 6.1, të Rregullores për analizat e tregut PTK sh.a. sa i përket ofrimin të thirrjeve kombëtare fikse do të siguroj që:
    - 4.1. Çmimet e thirrjeve kombëtare fikse janë të orientuara në kosto duke përdorur metodën e shpërndarjes së plotë të koston (ang. Fully Distributed Costs, tutje referuar si - FDC) dhe t'i ofroj ART-së të gjitha dokumentet e nevojshme për të dëshmuar këtë. Ky obligim hyn në fuqi pas miratimit të rregullores përkatëse për llogaritjen e koston sipas modelit FDC. Data e fillimit të implementimit të këtij obligimi do të përcaktohet me një vendim të veçantë të Bordit të ART-së. Derisa PTK sh.a. vërteton pranë ART-

së se çmimet e thirrjeve kombëtare fikse janë të orientuara në kosto, siç është cekur me lartë, PTK sh.a. duhet të siguroj se çmimet e thirrjeve kombëtare fikse nuk janë më të larta se ato që janë aplikuar nga PTK sh.a. më datë; 01 janar 2012.

- 4.2 Të vendos sistemin e llogaritjes së kostos në përputhje me parimet e përcaktuara në Rregulloren përkatëse për të llogaritur kostot FDC-së të thirrjeve kombëtare fikse. Ky obligim hyn në fuqi pas miratimit të rregullores përkatëse për llogaritjen e kostos sipas modelit FDC. PTK sh.a. duhet t'i ofroj ART-së të gjithë dokumentacionin përkatës, që vërteton se PTK sh.a. ka implementuar detyrimin e llogaritjes së kostos së bashku me rezultatet (kostot e shërbimit) brenda afatit kohor që do të përcaktohet nga ART. ART mund të miratoj rregulla të veçanta mbi llogaritjen e kostos, të cilat pastaj do të zëvendësojnë kushtet e përcaktuara në Rregulloren për llogaritjen e kostos.
- 4.3 Në përputhje me Rregulloren për llogaritjen e kostos, kërkesa për të vërtetuar se çmimet e rregulluara të PTK sh.a. janë të bazuara në kosto bie mbi PTK-në. Nëse ART nuk është e bindur se llogaritja e kostos është zbatuar në përputhje me kërkesat e vendosura nga ART dhe (ose) çmimet e rregulluara nuk janë të bazuara në kosto, ART mund të kërkoj nga PTK sh.a. për të ndryshuar këto çmime, ose për të vendosur ato duke përdorur mënyra të tjera (p.sh. modelet 'bottom-up', 'benchmarking', 'retail minus', etj);
- 4.4 Të mos ofroj në pako shërbimet e thirrjeve kombëtare fikse me shërbime të tjera të panevojshme. Ky obligim nuk pengon ofrimin e shërbimeve në pako si mundësi për përdoruesit fundor, por ofrimi i pakove të tilla nuk duhet të veproj në dëm të konkurrencës. Prandaj çmimet e thirrjeve kombëtare fikse duhet;
- mjaftueshëm të jenë të ndara në mënyre që t'u mundësoj përdoruesve të mos paguajnë shërbimet të cilat nuk i shfrytëzojnë;
  - të jenë transparente, jo-diskriminuese dhe të pandikuara nga aplikimi i përdoruesve;
  - të jenë publikisht në dispozicion dhe të publikuara në faqen e internetit të ofruesit;
  - të jenë të dizajnuara në atë mënyrë që zbritjet të përshtaten në mënyrë që shërbimet e lidhura ose produktet nuk kanë efekt negativ në konkurrencë;
5. **Obligimi për ndarjen e llogarive** sipas nenit 45.3 të Ligjit dhe nenit 6.3 të Rregullores për analizat e tregut. PTK sh.a. gjatë ndarjes së llogarive duhet tu bindet parimeve të ndarjes së llogarive të specifikuara në rregulloret për llogaritjen e kostos dhe ndarjes së llogarive. Ky obligim hyn në fuqi pas miratimit të rregulloreve në fjalë. PTK sh.a. duhet t'i ofroj ART-së të gjithë dokumentacionin përkatës, që vërteton se PTK sh.a. ka zbatuar detyrimin e ndarjes së llogarive së bashku me rezultatet (ndarjen e llogarive për tregjet e rregulluara) brenda afatit kohor që do të përcaktohet nga ART. ART mund të miratoj rregulla të veçanta për ndarje të llogarive, të cilat pastaj do të zëvendësojnë kushtet e përcaktuara në rregulloren për ndarje të llogarive.
6. **Obligimi për mos subvencionim të tërthortë** sipas nenit 45.2 të Ligjit dhe nenit 6.2 të Rregullores për Analizat e Tregut.

IV. Këtij vendimi i bashkëngjitet Raporti për 'Analizat e tregut të Telefonisë Fikse dhe përcaktimin e operatorëve me fuqi të ndjeshme në treg (OFNT)'.

V. Ky vendim hyn në fuqi ditën e nënshkrimit.

ARSYETIM

Tregu i shërbimeve të thirrjeve lokale/kombëtare në lokacionin fikse në Raport është definuar për ndërmarrjet PTK sh.a dhe IPKO Telecommunications LLC.

Analiza e tregut ka treguar se konkurrenca në tregun përkatës nuk është efektive duke u bazuar në faktet si në vijim:

- PTK sh.a ka pjesëmarrje 96,64% të tregut sa i përket trafikut dhe ka pjesëmarrje 93.89% të tregut nga të hyrat e gjeneruara dhe konkluzionet shtesë që argumentohen në raport si në vijim:
  - PTK sh.a posedon infrastrukturë e cila nuk është lehtësisht e duplikueshme, gjë e cila shkakton një barrierë të madhe për hyrjen në treg të operatorëve të rinj;
  - PTK sh.a si operator vertikalisht i integruar ka përparësi të krijuara nga përmasat e rrjetit në nivel me shumicë dhe nga prezenca e përdoruesve të linjave të qasjes në tërë territorin e Republikës së Kosovës (*nivel me pakicë*), në krahasim me operatorin alternativ dhe operatorët e tjerë potencial në treg;
  - PTK sh.a është operatori më i madh i rrjetit të telefonisë fikse dhe poashtu është horizontalisht i integruar. PTK sh.a. ka përparësitë e aktiviteteve të ekonomisë së shkallës për rrjetin e qasjes si dhe ka përparësi të konsiderueshme në ekonominë e shkallës krahasuar me operatorët alternativ dhe atyre potencial;

Andaj, është vendosur sikurse në dispozitiv të këtij vendimi.

Këshilla Juridike;

Kundër këtij vendimi nuk lejohet ankesa por mund të hapet konflikt administrativ në Gjykatën kompetente në afatin prej 30 ditësh.

Vërtetim:

Më këtë vendim konfirmohet se Bordi i ART-së ka vendosur në pajtueshmëri me rregulloret dhe ligjet e aplikueshme në Kosovë, dhe në pajtueshmëri me rregullat e procedurës së ART-së.

Prishtinë, 29/02/2012

Autoriteti Rregullator i Telekomunikacionit

Ekrem Hoxha
Kryetar i Bordit

Besnik Berisha, Anëtar i Bordit
Lulzim Kurtaj, Anëtar i Bordit
Nijazi Ademaj, Anëtar i Bordit

Aktvendimi i dërgohet:

- Operatorëve të Licencuar të Telefonisë Fikse,
- Autoritetit Kosovar të Konkurrencës,
- Arkivit të ART-së